

Čtvrtek, 7. července 2016

P8_TA(2016)0314

Situace osob s albinismem v Africe, zejména v Malawi

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2016 o situaci osob s albinismem v Africe, zejména v Malawi (2016/2807(RSP))

(2018/C 101/10)

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 4. září 2008 o zabíjení albínů v Tanzanii ⁽¹⁾,
  - s ohledem na zprávu nezávislé expertky OSN ze dne 18. ledna 2016 o dodržování lidských práv u osob s albinismem,
  - s ohledem na tiskovou zprávu EU ze dne 13. června 2015 o Mezinárodním dni osvěty o albinismu,
  - s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN 69/170 ze dne 18. prosince 2014 o Mezinárodním dni osvěty o albinismu,
  - s ohledem na usnesení Africké komise pro lidská práva a práva národů č. 263 ze dne 5. listopadu 2013 o předcházení útokům proti osobám s albinismem a jejich diskriminaci,
  - s ohledem na rezoluci Rady OSN pro lidská práva 23/13 ze dne 13. června 2013 o útocích proti osobám s albinismem a jejich diskriminaci,
  - s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv ze dne 10. prosince 1948,
  - s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech,
  - s ohledem na Úmluvu OSN o právech dítěte,
  - s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením,
  - s ohledem na Mezinárodní úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace,
  - s ohledem na deklaraci OSN o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin ze dne 18. prosince 1992,
  - s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů,
  - s ohledem na Dohodu o partnerství z Cotonou,
  - s ohledem na čl. 135 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že albinismus je vrozenou poruchou, která postihuje jednoho z 20 000 lidí na světě; vzhledem k tomu, že výskyt albinismu je mnohem vyšší v zemích subsaharské Afriky, z nichž mají jednu z nejvyšších koncentrací osob s albinismem Tanzanie, Malawi a Burundi;
- B. vzhledem k tomu, že osoby s albinismem čelí těm nejextrémnějším formám pronásledování a porušování lidských práv, od celospolečenské diskriminace, verbálních útoků a vyloučení z veřejných služeb až po zabíjení, únosy, znásilnění a mrzačení; vzhledem k tomu, že lidskoprávní pozorovatelé oznámili, že pouze v roce 2015 se v 25 afrických zemích odehrálo 448 útoků na albíny; vzhledem k tomu, že je vysoce pravděpodobné, že tento počet je nižší než skutečné množství útoků, protože orgány takovéto trestné činy systematicky nemonitorují a nedokumentují nebo nemají

⁽¹⁾ Úř. věst. C 295 E, 4.12.2009, s. 94.

Čtvrtek, 7. července 2016

kapacity a zdroje k jejich důkladnému vyšetření;

- C. vzhledem k tomu, že největší hrozbou pro osoby s albinismem v Africe jsou však široce rozšířené pověry a zavádějící věrouky o tom, o jakou zvláštnost jde, mj. mýtus, že osoby s albinismem mají magické schopnosti, a z těchto důvodů jsou běžně zabíjeny zločineckými gangy a pašeráky obchodujícími s částmi jejich těl, které prý přinášejí štěstí, zdraví a bohatství; vzhledem k tomu, že v několika zemích byly otevřeny hroby osob s albinismem a jejich tělesné pozůstatky a kosti byly ukradeny;
- D. vzhledem k tomu, že v Malawi, kde žije odhadem 10 000 osob s albinismem, policie od listopadu 2014 zaznamenala 69 útoků, z nichž 18 skončilo vraždou; vzhledem k tomu, že v dubnu 2014 byli zabití čtyři lidé, mezi nimi dvouleté dítě, načež orgány vyhlásily osoby s albinismem za „ohrožený druh“;
- E. vzhledem k tomu, že prezident Malawi Peter Mutharika vlnu útoků z poslední doby veřejně odsoudil;
- F. vzhledem k tomu, že kromě Malawi byly hlášeny útoky proti osobám s albinismem i v několika dalších východoafrických zemích, konkrétně v Tanzanii, v Burundi, v Keni a v Mozambiku;
- G. vzhledem k tomu, že sociálním vyloučením jsou zvláště ohroženy ženy a děti s albinismem; vzhledem k tomu, že albínky jsou často terčem sexuálního násilí v důsledku rozšířeného přesvědčení, že pohlavním stykem se ženou s albinismem lze vyléčit HIV/AIDS, a že ženy, které porodí dítě s albinismem, jsou odvrženy a v práci jsou diskriminovány; vzhledem k tomu, že oběťmi rituálních útoků jsou ve značném procentu případů děti a právě u dětí je také vysoké riziko, že skončí jako opuštěné; vzhledem k tomu, že důsledkem obav z útoků je to, že děti školního věku nemohou uplatňovat své právo na vzdělání;
- H. vzhledem k tomu, že tanzanská vláda zahájila rozhodné a hmatatelné kroky s cílem vymýtit čarodějnictví v zemi, mimo jiné pozastavila licence tradičním léčitelům a zatkla mnoho lékařů léčících pomocí čar a magie; vzhledem k tomu, že tanzanský prezident jmenoval prvního poslance parlamentu s albinismem v roce 2008 a prvního albínského náměstka ministra v prosinci 2015;
- I. vzhledem k tomu, že i přes stále větší mezinárodní zviditelňování tohoto problému a přijetí nových právních předpisů v daných zemích je i nadále jen velmi málo stíhaných a odsouzených a v mnoha afrických zemích stále dochází k trestným činům a k mučení, které zůstávají zcela nepotrestány;
- J. vzhledem k tomu, že dne 1. března 2016 na jihu Malawi rozlícený dav zlynčoval a zapálil sedm údajných „lovců albínů“; vzhledem k tomu, že malawský vrchní velitel policie přikázal svým podřízeným, aby zastřelili každého únosce osob s albinismem, kterého chytí;
- K. vzhledem k tomu, že diskriminace, obtěžování a stigmatizace osob s albinismem způsobila, že stovky lidí uprchly a uchýlily se pod přechodná přístřeší; vzhledem k tomu, že tato situace uvedla osoby s albinismem do stavu pocitu ohrožení života a nejistoty, mají omezen přístup k základním službám, jako je zdravotní péče a vzdělávání, a omezeny jsou i jejich pracovní příležitosti a účast na společenském dění;
- L. vzhledem k tomu, že diskriminace může vést k celoživotním traumatům a psychosociálním problémům a vyvolává v komunitě albínů velké obavy a strach; vzhledem k tomu, že pro osoby s albinismem je běžně obtížnější dostat se k odpovídající zdravotní péči, včetně preventivní medicíny proti rakovině kůže;
- M. vzhledem k tomu, že v březnu 2015 jmenovala OSN svou první nezávislou expertku na lidská práva osob s albinismem a 13. březen byl oficiálně vyhlášen Mezinárodním dnem osvěty o albinismu;
- N. vzhledem k tomu, že v červnu 2016 sponzorovala OSN historicky první regionální fórum věnované krokům na ochranu osob s albinismem v Africe, které stanovilo plán konkrétních, jednoduchých a účinných opatření, kterými se má bojovat proti porušování lidských práv osob s albinismem;

Čtvrtek, 7. července 2016

- O. vzhledem k tomu, že EU uspořádala veřejné osvětové kampaně, aby zajistila větší informovanost o tomto problému a podpořila zapojení organizací občanské společnosti a činnosti budování kapacit v místních orgánech v rámci boje proti zabíjení osob s albinismem;
1. připomíná, že osoby s albinismem mají právo žít jako kdokoli jiný, beze strachu z čehokoli, jak se praví v člancích 2 a 3 Všeobecné deklarace lidských práv z roku 1948;
  2. vyjadřuje hluboké znepokojení nad přetrvávající a rozšířenou diskriminací a perzekucí osob s albinismem v Africe, zejména po nedávném vzednutí vlny násilí v Malawi; důrazně odsuzuje veškerá zabití, únosy, případy zmrzačení a jiné nelidské a ponižující zacházení s osobami s albinismem a vyslovuje soustrast a účast rodinám obětí; odsuzuje také veškeré spekulativní obchodování s částmi těl osob s albinismem;
  3. vyjadřuje politování nad mlčením obklopujícím tyto události a nad nečinností v této věci; připomíná, že hlavní odpovědností státu je chránit své občany, včetně zranitelných skupin, a vyzývá vládu Malawi a orgány všech zemí, kterých se tento problém týká, aby přijaly veškerá nezbytná opatření s cílem vymýtit všechny formy násilí a diskriminace vůči osobám s albinismem a chránit důstojnost, lidská práva a dobré životní podmínky osob s albinismem i jejich rodinných příslušníků;
  4. naléhavě žádá malawské orgány, aby ukončily stav beztrestnosti a se vši naléhavostí usilovaly o mezinárodní podporu k vedení nestranných a účinných vyšetřování všech zaznamenaných útoků proti osobám s albinismem, aby byli pachatelé těchto činů soudně stíháni a museli se zodpovídat ze svého jednání;
  5. vítá prohlášení prezidenta Muthariky, v němž odsoudil útoky na osoby s albinismem a vyzval bezpečnostní složky státu, aby jim zajistily maximální ochranu; varuje však před jakoukoli eskalací a připomíná, že podněcování k nenávisti a k násilí nemůže být reakcí na současnou diskriminaci osob s albinismem; zejména odsuzuje jakékoli pokusy vzít spravedlnost do svých vlastních rukou;
  6. vyzývá malawskou vládu, aby účinněji naplňovala zdravotnické, psychologické a sociální potřeby osob s albinismem tak, že jim zaručí rovný přístup ke zdravotní péči a vzdělávání, a to v rámci politik začleňování;
  7. vítá malawský národní plán reakce z března 2015, jehož cílem je zvýšit informovanost, zvýšit vnitřní bezpečnost a zlepšit monitorování lidských práv a prosazování spravedlnosti a právních předpisů a také posílit postavení osob s albinismem; vyzývá malawskou vládu, aby prosadila provedení tohoto pětibodového akčního plánu, a žádá, aby bylo na tento projekt přiděleno více zdrojů;
  8. vítá úsilí, které vyvíjí tanzanské vlada při boji proti diskriminaci osob s albinismem, a její rozhodnutí postavit mimo zákon lékaře léčící pomocí čar a magie ve snaze zastavit zabíjení osob s albinismem, přičemž si ovšem uvědomuje, že k soudnímu stíhání dospěje příliš málo případů; vyzývá vládu Malawi, aby podobným způsobem novelizovala stávající zákony tak, aby se v nich promítla závažnost trestných činů spáchaných na osobách s albinismem;
  9. je přesvědčen, že je třeba napřít více úsilí k řešení základních příčin takové diskriminace a násilí, a to formou veřejných osvětových kampaní; zdůrazňuje klíčovou roli místních orgánů a organizací občanské společnosti při prosazování práv osob s albinismem, při informování a vzdělávání obyvatel a při vyvracení mýtů a předsudků o albinismu;
  10. je znepokojen specifickými těžkostmi, s nimiž se potýkají ženy a děti s albinismem a kvůli nimž jsou ve větší míře ohroženy chudobou, nejistotou a izolací; trvá na tom, že všechny oběti by měly mít přístup k náležité lékařské a psychologické péči a měly by být zavedeny odpovídající politiky, které usnadní jejich znovuzачlenění do jejich komunit;
  11. vyzývá orgány zemí, jichž se tento problém týká, aby ve spolupráci se svými mezinárodními a regionálními partnery maximálně vynasnažily přijmout veškerá nezbytná opatření s cílem předcházet a zabránit nelegálnímu obchodu s částmi těl albínů, znovu otevřít případy podezření z vykrádání hrobů, vypátrat a identifikovat zdroj poptávky po těchto částech těl a soudně stíhat „lovce albínů“;

Čtvrtek, 7. července 2016

12. je přesvědčen, že státní zástupci, vyšetřovatelé a policisté by měli být speciálně vyškoleni, aby měli znalosti potřebné k řešení případů trestných činů souvisejících s osobami s albinismem;
  13. zdůrazňuje, že všeobecná neznalost toho, co je albinismus a jaká mají tito lidé zdravotní specifika, ještě zhoršuje zdravotní stav osob s albinismem; zdůrazňuje, že je třeba zajistit, aby měli přístup ke zdravotní péči, zejména ve venkovských a odlehlých oblastech; domnívá se, že zdravotnický personál by měl být proškolen, aby byl obeznámen se specifiky albinismu;
  14. žádá lepší školení učitelů a vedení škol v otázce albinismu a žádá, aby malawské orgány usnadnily přístup osob s albinismem ke vzdělávání a uplatňování jejich práva na vzdělání;
  15. vítá skutečnost, že Rada OSN pro lidská práva vytvořila v roce 2015 post nezávislé expertky, která se zabývá dodržováním lidských práv u osob s albinismem, a že následně uspořádala historicky první regionální fórum věnované krokům na ochranu osob s albinismem v Africe, které se konalo v Dar El Salaamu ve dnech 17.–19. června 2016;
  16. vyzývá EU a její členské státy, aby byly i nadále v kontaktu se zeměmi, jichž se tento problém týká, aby účinně podporovaly jejich úsilí formulovat politiky s cílem vyhovět zvláštním potřebám albínů a zaručit jejich práva, a to na základě nediskriminace a sociálního začlenění, tím, že jim poskytnou potřebnou finanční a technickou pomoc;
  17. podněcuje všechny státy, jichž se tento problém týká, k tomu, aby sdílely osvědčené postupy při ochraně a prosazování práv osob s albinismem;
  18. vyzývá EU, aby bedlivě sledovala stav dodržování lidských práv osob s albinismem v Africe, zejména formou pravidelných zpráv a návazné činnosti svých delegací, a aby i nadále prosazovala výrazná zlepšení ochrany osob s albinismem a jejich sociální integrace;
  19. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům Malawi a Tanzanie, Africké unii a generálnímu tajemníkovi OSN.
-